

En finsk fiskargosse : En berättelse / Öfvers. af O. H. Elfström

Varberg : N. P. Pettersson
1895

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Levl.
Anpl. ber.
(Bv)

Premier för Söndagsskolan

En finsk fiskargosse

En berättelse

Öfversättning

af

O. H. Elfström

Pris 20 öre

N. P. Petterssons Förlag, Varberg

John Antonsons Boktryckeri, Göteborg.

1895

Kungl. biblioteket

0 0000 000085949

Premier för söndagsskolan

En finsk fiskargosse

EN BERÄTTELSE

Öfversättning

af

Magister

O. H. Elfström

(Eftertryck förbjudes.)

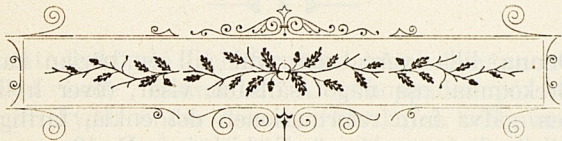

N. P. PETERSSONS FÖRLAG, VARBERG

GÖTEBORG
JOHN ANTONSONS BOKTRYCKERI
1895

En finsk fiskargosse.

I höga Norden af Ryssland utmed den svenska gränsen ligger storfurstendömet Finland. Det tillhör sedan 1809 det stora, ryska kejsarriket och har nu fördenskull blott sin egen landtregering med en folkförsamling (Finska landtdagen). Förr var det en del af konungariket Sverige och stod i den innerligaste förbindelse med dess inbyggare. Ännu i dag bo talrika finnar i de svenska Östersjöhamnarne, och likaså finnas många svenskar i Finlands städer.

Finnarne äro till största delen af den evangelisk lutherska bekännelsen. Sedan Luthers tid äga de en bönebok, i hvilken å dess första blad läses denna vers: "Han, som känner människornas sinnen, Han förstår ock bönen från finnen".

Denna lilla vers, som väl till en början kan förekomma oss något sällsam, visar, öfver hvilken gåfva från reformationen det enkla, tarfliga folket finnarne mest glädde sig. De finga nu på deras eget språk tala med sin Gud och visste säkert, att han äfven förstod dem utan det för dem så svåra och obekanta prästernas latin. Om den man, som äfven till de undangömde finnarne fortskaffade Luthers ord och lära och därmed denna dyrbara gåfva, vilja vi nu berätta något. Det är *Mikael Agrikola*, biskop af Åbo, författaren till den där böneboken med dess lilla vers, sitt lands trogne lärare och välgörare.

I början af det 16:de århundradet härskade *Kristian II* öfver det stora nordiska riket, som var bildadt af Danmark, Sverige och Norge. Han var en begåfvad och modig furste men full af grymhet och hämndlystnad.

Särskildt svenskarne, som under sin tappre anförare *Sten Sture d. y.* länge hade motstått honom, finga till sin största förskräckelse erfara detta. När de efter sin anförares död underkastade sig *Kristian II* och erkände honom såsom sin konung, lofvade han dem att upprätthålla svenskarnes alla författningar och lagar. Den 4 november 1520 var den högtidliga krönningen i Stockholm, till hvilken hela högadeln

samt de högsta och förnämsta ämbetsmännen i riket hade församlats. Alla hoppades på frid och skydd under den nye härskaren och svuro honom lydnad och trohet. Men några dagar därpå, den 8 november, gick ett skri af fasa och den bittraste ångest genom hela landet. Konungen, åt hvilken folket anförtrött sig, hade förrådt detsamma och genom ett fruktansvärdt dåd tagit hämnd för det lidna motståndet. Öfver nittio af de ädlaste svenskarne hade på en dag förblödt under bödelns bila. Äfven under de följande dagarne fortgick afrättningen, så att hufvudstadens Stortorg och de närmast belägna gatorna voro öfversvämmade af de mördades blod. I Finland anställde den grymme konungen ett liknande blodbad, i det han yttrade, att han skulle så "kväsa modet hos hvarje man inom det svenska rikets gränser, att ingen skulle våga bära värja eller båge". Med hvilken blodtörst konungen själf fullföljde dessa afrättningar, se vi af en händelse, som förvandlade hela folkets motvilja för den grymme fursten till hat mot tyrannen.

I Jönköping blef en af stadens förnäma borgare, *Lindorm Ribbing*, offentligent afrättad. Fadren åtföljdes af sina bägge små söner, en på åtta och en på fem år. När nu på Kristians

befallning bödeln grep och afrättade äfven den äldsta af dessa små, stänkte blodet på den lille gossen. Då upplyfte barnet sina stora ögon och ropade bedjande: "Ack, snälle man, gör icke fläckar på mina kläder, då bannar min moder mig!" Då kastade skarprättaren sitt svärd långt bort ifrån sig och kämpade med sina tårar, som med våld trängde fram ur hans ögon. De omkringstående voro alla djupt rörda. Men Kristian II kände intet spår af rörelse. I rasande vrede befallde han skarprättaren döda det oskyldiga barnet, och när denne vägrade detta, lät konungen genom en annan döda både skarp-rättaren och den lille.

Intet under, att de underkufvade svenskarnes och finnarnes hjärtan under rysning vände sig bort ifrån den afskyvärda och blodgirige fursten, och att mången hand knöts emot honom och i hemlighet proberade vapnen.

Vid denna tid lefde i en liten finsk kustby en fattig fiskare, *Olof Simonsson*. Han hade i kriget emot Kristian II varit en af de tappreste kämparne och med het förbittring stridt emot sitt fäderneslands fiende. Efter freden måste han ju lägga sitt svärd å sido och återvända till sitt stilla arbete. Men med stor uppmärksamhet gaf han akt på allt, hvad den nye här-

skare företog sig, och kunde blott med möda återhålla sin växande harm. Kommo äfven till slut de vilda krigshordarne öfver till Finland och drogo fram långs kusten, brännande och förstörande allt.

När åt *Olof Simonsson* en gosse blifvit född, glänste hans ögon fulla af fröjd, i det han gladt utropade: "Denne skall uppkallas efter den tappre ärkeängeln *Mikael*. Han skall trampa draken under sina fötter och befria vårt land!"

Den lille Mikael växte upp; frisk och munter, smärt och rak var han som en ung tall, hvarför fadrens ögon ofta med stolt glädje hvilade på honom.

Den lilla byn, i hvilken vårt fiskarfolk bodde, låg emellan städerna *Borgå* och *Lovisa*. Finska viken skär här ofta djupt in i landet och bildar sålunda smala förtjusande vikar och fruktbara öar med stolta, skogbevuxna höjder och stilla, ensamma dalar. Huru gärna ströfvade icke gossen genom de vackra skogarna och de gröna fälten eller för ut på det klarblåa, våta elementet, när dess små vågor sakta plaskande slog mot stranden och blänkte och skimrade i solen. Han låg då på ryggen i den lilla båten och såg drömmande upp mot de höga, mörka tallarna och furorna, hvilka sakta gnisslande

rörde sig mot hvarandra och så underbart åter-
speglades i det krusade vattnet. Men ännu
hellre hörde han stormen tjuta och hafvet brusa
och for då förtjust tillsammans med fadern på
de vilda böljorna och fäktade med all kraft emot
de bedöfvande bränningarna. Då såg fiskaren
åter full af stolthet uppå sin gosse. Dock kom
sällan ett ord af beröm öfver hans läppar. När
de så hade lyckligt återkommit hem igen, fat-
tade Mikael faderns svärd och försökte lära sig
svänga det. En dag hade Olof länge gifvit akt
på honom vid hans försök. Plötsligt stod han
tigande upp och tog fram ur ett hörn sin väl-
dige, af ben och stål förfärdigade båge.

“Här, försök, om du kan spänna honom!
Det behöfs ett karlatag därtill“.

Mikael grep sig an med all kraft, men ännu
voro hans unga armar för vecka, så att bågen
trotsade alla hans bemödanden.

“Du är ännu för liten, min lille Mikael“,
sade fadern vänligt, men “stridsyxan kan du väl
ändå svänga redan. Hon hänger öfver min
säng. Gå och tag henne!“

Som en blixht hämtade Mikael fram vapnet
och följde med klappande hjerta fadern ut i
det fria. Denne stannade funderande framför
en alnstjock al.

“Nå ja, försök om du kan hugga omkull den här!”

Ett ögonblick betraktade gossen tigande trädet. Sedan måttade han åt och klippte till med ett väldigt hugg, så att alen brakande störtade omkull.

“Bravo, Mikael!” ropade Olof Simonsson belåten, “i dig slumrar en duktig karl. Blott ett par år till, sedan kan du spänna bågen och ge dig åstad emot den otäcke kungen. Till dess skola vi flitigt öfva. Särskildt rodd ger armar som af stål!”

Härmed var Mikael på det högsta till freds, ty hvad kunde väl gifvas skönare i världen än att fäkta och att ro, och denna kamp först mot det vilda hafvet och sedan emot den ohygglige och förhatlige Kristian! Huru härligt skulle det icke också vara, om han en gång finge blifva till Finlands räddare och välgörare, och genom sin tapperhet kunde han förvärfva sig beröm och ära! Han anade icke, att det ännu gafs en annan väg att göra sitt folk lyckligt, och att Gud hade utsett honom just för denna väg.

En dag frågade fiskaren sin son, om han ville följa med honom till kyrkan. Han hade ett ärende att uträtta hos prästen, och han ville icke försumma tillfället att bevista den heliga

mässan. Gärna gick gossen in härpå och trippade under gladt språkande vid faderns sida. Till en början, när han hade trädt in genom den skulpterade dörren i helgedomen, blef han stående stum och såg sig förvånad omkring i det utsmyckade rummet. Huru glimmade det icke i guld och brokiga färger, huru lyste och strålade icke helgonens bilder, och hvilket doftande af de heliga rökoffersmolnen! Skyggt betraktade Mikael än de andäktigt knäböjande människorna, än de latinska böner frammumlande prästerna.

“Fader“, hviskade han med beklämdt hjärta, “jag förstår icke ett ord; hvad vilja de då hitta på?”

“Ja, min Mikku“, svarade fadern, “det går icke an på annat sätt; de måste tala latin. Gud vill icke höra något annat språk!”

“Men hvarför kan man då icke tala finska med honom, fader? Vi kunna ju allesammans intet annat språk!”

“Jag vet icke, hur det är med den saken, jag tror den käre Guden förstår ingen finska. Han kan blott latin.“

“Det var då märkvärdigt!“ genmälte gossen, men sedan teg han förskräckt öfver sig själf. Han vågade icke uttala sina tankar, att den

käre Guden dock vore ganska inskränkt, om han icke en gång kunde finska.

Efter mässan gick fadern med honom in i sakristian för att tala med prästen. Under det fiskaren samtalade med denne om sitt ärende, såg sig åter Mikael nyfiket omkring i det lilla rummet. Plötsligt fästes hans uppmärksamhet vid ett sällsamt föremål, som låg framför honom på bordet. Det var en mycket stor, *handskrifven* mässbok. Det gafs vid denna tid ännu mycket få *tryckta* böcker. I hela Finland fanns blott en enda i Tyskland tryckt latinsk mässbok. Alla de andra voro handskrifna och mycket dyra, därför ock mycket sällsynta. Denna bok, som nu föll vår Mikael i ögonen, var alldeles särskildt vackert utstyrd. Då hon låg uppslagen, kunde man riktigt beundra bokstäfvernas konstrika hållning. De voro till största delen svarta, men många voro äfven gult, grönt, rödt och blått målade. Å bladens marginaler skimrade älskliga helgonbilder med ansikten omgifna af en gyllene gloria, (strålkran.)

“O, huru underskönt!” utropade gossen hänyrkt; “hvad är då detta, fader?”

“Det är en bok, i hvilken finns latinnet, som prästerna läsa.”

Mikael lyssnade andlöst till dessa ord och frågade med spänning: "Kan jag icke äfven lära att förstå det? kan icke också jag bli en präst?"

"Vanvett, Mikku!" svarade fadren halft skrattande och halft förargad. Du har annat att göra. Hvad ville du väl göra såsom präst?"

"Hvad jag ville?" Den lille funderade ett ögonblick, sedan sköto hans stora ögonflämmor, och med jublande stämma utropade han? "O, om jag blott kunde tala latin, då skulle jag genast vända mig till den käre Guden och enträget bedja honom: Käre Gud, lär dig dock finska, så att vi alla kunna förstå ditt ord och tala med dig!"

Prästen hade leende hört på gossens eldiga ord. Nu klappade han honom på axeln och sade vänligt;

"En sådan liten gosse talar, hvad han icke förstår. Se, Mikael, det är dock omöjligt, att den käre Guden kan förstå något annat språk än grekiska och latin, på hvilka språk han har låtit skriva sin bibel. Men det är icke omöjligt, att du kan komma till skolan och bli en präst. Hvad menar Ni därom, Simonsson? Pojken synes hafva lust och gäfvor därtill."

"Därom kan icke bli något tal, Ers högvördighet", svarade fiskaren i bestämd ton. "Min

son skall bli en kämpe för sitt folk och med svärdet försvara sitt fosterland. Därför heter han ock *Mikael* efter den tappreste bland alla änglar“.

Prästen såg en stund på den smärte, blomstrande goss gestalten och betraktade med växande intresse det kloka ansiktet med de stora, uppmärksamma ögonen. Sedan sade han allvarligt: “En kämpe för sitt folk kan han också blifva utan vapen. Då blefve han först en riktig Mikael, en Guds kämpe“.

Prästens ord hade helt plötsligt väckt egenomliga, nya tankar hos den unge, tappre fiskargossen. Lära och bli präst! detta stod nu för hans själ såsom en lysande bild och syntes honom vara det härligaste och mest eftersträfvansvärda i världen. Och så en gång äga en sådan präktig bok och framför allt kunna tala med den käre Guden så, att han förstod det; huru dyrbart skulle det icke vara!

Fiskaren anade intet af den nyvaknade framtidsdrömmen hos sin gosse; ty med all lust öfvade sig Mikael i fäktning och rodd och gladdede fadern med sin växande styrka. Det skulle också mycket hafva förstämt denne, om han märkt, hvilket intryck prästens ord hade gjort uppå hans son. Han själf tänkte nu knappt på

den där händelsen, men desto mer, utom Mikael, den vänlige prästen, hvilken hade funnit stort behag uti gossens själfulla väsen.

Någon tid hade förgått därefter. Då gjorde en dag fiskaren Simonsson i ordning sin stora båt för att fara längre ut på hafvet. Mikael var som vanligt med honom. Sjön gick ganska hög, och skummande rullade vågorna mot stranden. Dock öfverlät fadern utan betänkligheter årorna åt gossen, under det han själf skötte rodet. Det var mycket ansträngande att bringa den stora båten framåt genom de motrusande böljorna och i den starka vinden, som tornade upp dessa mot stranden. Dock, Mikael var van vid sådana färder och satte sin stolthet uti att själf lyckligt kunna utföra dem. Snart rann väl svetten från hans högröda panna, och hjärtat klappade hastigare, men lugnt och fast höllo armarna ut med den hårda rodden, och båten drefs med kraftiga slag säkert och raskt genom skummet.

Samtidigt gingo två män framåt längs stranden fördjupade i ett ifrigt samtal. Den ene af dessa var prästen, på hvilken ansikte syntes stora fårör af missbelåtenhet, hvilka förrådde en allt mer stigande ängslan och oro. Äfven hans följeslagare, rektorn vid högre skolan i

Viborg, såg allvarsam ut. Han visste intet glädjande att meddela sin gäst och vän. Med sorg och bekymmer talade de båda vandrarna om det hårda och blodiga oket under Kristian II och hans skräckgärningar. Men hvad som mest ängslade och bekymrade dem, det var underrättelsen om den fruktansvärde kättaren *Martin Luthers* uppträdande där borta i Wittenberg, hvilken icke längre ville erkänna den helige fadern i Rom och ville tillåta hvarje oförståndig och dum människa att själf läsa bibeln. De båda herrarne kunde alls icke smälta och fördraga mannens förmenta lättsinne att framkalla så mycken tvist och strid, så många olika meningar och tvifvel inom Herrens fridfulla kyrka.

Emellertid hade vinden blifvit allt starkare och häftigare, och högljudt brusade vågorna mot stranden. Rektorn hade redan midt under samtalet sändt mången bekymmersam blick ut till en fiskarbåt, som på något afstånd från stranden kämpade med vågorna. "Se du, båten därute!" tilltalade han nu den upprörda prästen. Det synes, som om en gosse rodde alldeles ensam, under det en man sitter vid rodret. Det är ju rent omöjligt att barnet kan föra den stora båten till land i en sådan storm."

Hans sällskapskamrat hade vid dessa ord

uppmärksamt betraktat de båda fiskarena. Nu svarade han lugnt: "Jag känner de där båda väl. Det är fiskaren *Olof Simonsson* och hans son. Pojken skall bli en krigare, därför gifver fadern honom de svåraste uppdrag för att stärka honom. Se, huru kraftigt och säkert han rör! Jag tänker, det skall nog lyckas honom."

"Verkligen!" ropade rektorn, "han arbetar sig igenom. Underspojke, det hade jag icke trott! Grönlingen synes ha mod och uthållighet; den skulle jag vilja lära känna."

"Det kan du gärna få!" genmålte prästen eftertryckligt. "Gossen ville så gärna gå i skola och lära någonting bildande. Men fadern är för fattig och kan icke kosta på honom. Men om han faller dig i smaken, hvilket jag tror så . . ."

"Jag vill taga honom med mig", förklarade rektorn, "och jag skall se, om jag kan göra något af honom. En sådan ihärdighet och flit hos — så godt som ett barn behagar mig."

Snart därpå stack båten in i den säkra hamnen, och de båda fiskarena stego modigt i land. Väl hade Mikael stora blåsor i händerna och hans ansikte blossade af ansträngning, men han hade lyckligt stått ut med det han ville. De båda lärde skyndade emot fiskarena, och under det rektorn belåten mönstrade

gossens ansikte, hade prästen redan begynt att meddela fadern sin plan. Knappt hade rektorn hört det, förrän han äfven med öfvertalande ord började förelägga fadern sin önskan. Han ville taga gossen med sig till *Viborg* och där låta honom under hans uppsikt besöka skolan.

Olof Simonsson hörde på med förvåning och förskräckelse. Sin gosse skulle han lämna ifrån sig. öfver hvilken han dock var så stolt, hvilkens uppöfvande i vapenbruk var hans största fröjd, och vid hvars tilltagande kroppsstyrka hans hela hopp var fästadt! Nej, det kunde icke gå för sig, det kunde han icke göra, så lysande än anbudet var för hans barns fortkomst och framtid. Allt ifrigare trängde de båda vännerna med sitt öfvertalande in på fiskaren, som med mörka blickar redde sig till att gå hem till sin stuga. Tigande steg Mikael fram till honom. Hans hjärta klappade af öfversvallande känslor, hans hela läroifver uppvaknade plötsligt, han åstundade att uppenbara för sin fader hela sin diktan och traktan. Men han vågade icke fram med ett ord vid tanken på, huru uppbragt fadern skulle blifva, utan endast lyssnade med feberaktig rörelse till de tre människors lifliga samtal. För fiskaren blef det allt svårare att stå emot de båda herrarnes ord, som med öfverty-

gande klarhet visade den stora fördel, som genom en sådan uppfostran skulle komma hans son till del. Han var för klok för att icke förstå det, och det retade äfven hans äregirighet, att de lärde herrarne väntade sig så mycket af hans son. Dock sträfvade han ännu emot. Då föll hans blick på gossen, som så stilla gick bredvid honom. Häpen såg han in i dennes bleka, upprörda ansikte, som visade tydliga spår af inre kamp.

“Mikku, min gosse“, sade han uppskakad, “vill du verkligen lämna din fader?“

Då kastade sig Mikael storgråtande i faderns armar och bad: “Fader, låt mig bli präst och lära latin, jag måste kunna tala med min Gud!“

En djup suck pressade sig fram hos den trofaste fiskaren, när han tryckte sin son till sitt hjärta. Men utan tvekan fattade han uti rektorns erbjudna hand med de enkla orden: “Han skall bli Er!“

Sålunda kom Mikael Simonsson till skolan i Viborg, där han snart utmärkte sig genom lysande gåfvor och stor flit. Rektorn gjorde biskopen från Åbo uppmärksam på honom, så att denne tog den framåtsträfvande ynglingen till sig. Här var det väl för första gången en skrift af Luther kom i hans hand, hvilkens klara och enkla innehåll verkade såsom ett tändt ljus i hans själ. Nu traktade han efter att få veta

mera om denne man. Allra helst hade han genast velat skynda till Wittenberg för att sätta sig ned vid den djärfve lärarens fötter. Äfven denna önskan fick han omsider uppfylld.

Gustaf Vasa, den unge konungen af Sverige, var ur djupaste öfvertygelse den nya tron tillgifven och gynnade af alla krafter dess utbredning i Sverige. Äfven Mikael's gynnare tillägnade sig så småningom det nya ljuset af evangelium och bisträckte honom med rikliga penningebidrag till hans efterlängtade resa. Huru måste icke den förre fiskaregossen hafva jublat af innerlig glädje, när han ansikte mot ansikte fick stå inför de stora männen *Luther* och *Melanchton* i Wittenberg och lära af dem! Nu blef också slutligen hans innersta längtan stillad, hvilket icke tillförne genom någon lärdom eller några studier kunnat ske. Han såg själf i Guds ord att hvar och en genom tron på sin Frälsare har fritt tillträde till Herren och kan omedelbart tala med honom. *Luther* fann innerligt behag uti den unge *Mikael Agrikola*, så som han efter den tidens sed att taga främmande namn numera kallade sig, och rekommenderade honom varmt inför *Gustaf Vasa*. Den svenske konungen utnämnde honom fördenskull först till rektor och sedermera till *biskop i Åbo*.

Sålunda återvände Mikael med glädje till sitt hemland, ty han hade för sitt hjärta funnit det dyrbaraste, som kunde erfaras. Nu skulle äfven hans landsmän erfara, huru härligt och tröstligt det fria tillträdet till Gud var. Han var oförtrutet verksam därför. Sålunda skapade han allra först ett finskt skriftspråk, hvilket arbete var förbundet med mycken möda. Sedan skref han en abc-bok och begynte att undervisa gossar och flickor efter densamma. Snart följde hans bönebok, hvori han insatte just ofvan nämnda vers, därefter öfversattes Psaltaren och till sist hela Nya testamentet på finska språket.

Han dog tyvärr tidigt, redan vid 46 års ålder, 1557 på en resa från *Moskwa*, Konungen hade sändt honom dit tillsammans med några andra män att förmedla fred med Ryssland.

Men hans verk gick icke under. Allt flera skolor grundades, i hvilka lärdes att läsa och skriva. Och när i dag de små finska gossarne och flickorna redan tidigt lära sig sina böner och när det tillgifna folket söndagligen och äfven annars samlas för att höra Guds ord på sitt modersmål, så tacka de, näst Gud, den trofaste, forne fiskargossen *Mikael Simonsson*.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Från

N. P. Petterssons Förlag, Varberg,
har utkommit:

Kostliga Pärlor,

innehållande ett väl valdt bibelspråk för hvarje dag i året, tryckt å mycket godt papper. Klotb. 20 öre; fint klobb. med färgtryck 40 öre. Då 50 ex. tagas mot offerkräf eller postförskott lämnas 33 $\frac{1}{3}$ % rabatt.

PUCKELHANS.

(Sann berättelse.)

Pris 20 öre. Till söndagsskolor 12 öre netto.
Återförsäljare erhålla 33 $\frac{1}{3}$ % rabatt.

Papper säljes mycket billigt hos mig.
30 öre pr paket om 100 ark godt
brefpapper. Extra fint 50 öre pr
100 ark i paket då minst 5 paketer tagas.

KUVERT till 30 öre pr 100, då minst
500 tagas.

För öfrigt det mest rikhaltiga lager af

Pappers- och Kemiska varor

i parti och minut å

N. P. Petterssons Förlag, Varberg.

www.books2ebooks.eu